ADRIAN ALUI GHEORGHE

„Intimitatea absenţei"

La a treia carte ***(Intimitatea absenţei,*** Editura *Antiteze)* este poetul Adrian Alui Gheorghe, născut la Brumăzeşti Neamţ în 1958 şi cu studii de filologie la laşi. E vorba, aşadar, de un optzecist întîrziat, care a debutat în 1985 la Editura *Junimea* cu ***Ceremonii insidioase,*** volum urmat, în 1987 şi în aceeaşi editură, de ***Poeme în alb-negru.*** Scriu prima oară acum despre el şi aş vrea să spun de la început că mi se pare a fi un poet adevărat, cu o mică notă personală rezultată din combinaţia de banal, prozaic, cotidian cu o fantezie a metaforei care merge de la „decadentismul" bacovian, simbolist, pînă la insolitul suprarealiştilor.

Două sînt tipurile de poezie pe care ***Intimitatea absenţei*** le pune în evidenţă. Mai întîi, este o poezie de jurnal intim, de notaţie a impresiilor ori emoţiilor, ca un fel de confesiune lirică profundă şi dramatică. Acest tip se vede cel mai bine în poemul, elocvent ca o spovedanie, intitulat ***Şi femeia a creat bărbatul şi*** care ocupă secţiunea mijlocie a volumului. Acest poem începe cu o întrebare semnificativă şi care sugerează răspunsul că „poezia decantată" nu mai are căutare într-o lume a comunicării directe şi brutale: *„Poţi să scrii un poem de iubire împotriva iubirii?",* în zaţul sentimental al poemului se ascunde un eşec erotic îndepărtat, o primă experienţă nefericită. Spune poetul în acelaşi mod clar-confesiv: ,, *o mare iubire este a tuturor ca o ploaie".* Şi adaugă: *„viaţa întreagă este istoria unei infidelităţi".* Mai departe, lucrurile par şi mai limpezi: *„Prima femeie din viaţa mea nu a fost a mea, ci a tuturor".* Turnura memorialistică a discursului poetic se accentuează în partea a doua:

„M-am născut în vara anului J 958. Poate fi asta
o recomandare? (..)
să vezi ceva
din iubirea din care te-ai născut un sentiment general
iubirea ca o imagine a morţii din care ai venit
sau poate mişcarea pe banda de celuloid care transformă
anorganicul în resturi de memorie
sau femeia care se consideră preoteasa unei mari iubiri
într-un parc vara împreună cu stîngăciile unei furtuni
un bărbat adormit pe o bancă ţipînd: tre:iţi-mă pînă nu dispar învins! apoi chiar dispărînd femeia I-a urmat

poate să pară vetust - desfoliindu-se încet
încet abandonînd arhitectura mea raţională
eu însumi întrebîndii-mă dacă nu din mine
răsar noaptea şi zorile sau numai noaptea".

Celălalt tip este al majorităţii textelor din primul ciclu, titular, al cărţii. Turnura acestora e mai degrabă aforistică. Poetul are, în mod evident, plăcerea definiţiei, pe care o dezvoltă arborescent. Ca în orice definiţie lirică, şi aici reflexivitatea e în fond un truc. G. Călinescu a demonstrat la Eminescu, în ***Glossă,*** că nu gîndurile poetului ne interesează şi că lirica de meditaţie e în realitate una în care conţinutul, filosofia, ideile sînt „simulate''. Liric în astfel de producţii este tonul oracular ori sentenţios, indiferent de valoarea în sine ori de originalitatea reflecţiilor. Atmosfera poetică provine din două surse: Bacovia, cu tristeţile, ploile şi mahalaua lui eternă, şi Mircea Ivănescu, cu intelectualele lui preocupări domestice şi lecturi, cu evocarea camerei de scris şi a scriiturii.

iată pe Bacovia:

„ (Nu ştiu cum se face că) mereu
nimeresc la marginea oraşului acolo
unde deversează visele ciolănoase ale
săracilor (si) pe vremurile acestea
fără nici o sărbătoare femeile uită
duminicile încuiate în casă trec pe
străzi la ferestre capete de nebuni
chipuri eterate toţi cei care l-au
surprins pe însuşi dumnezeu cerşind
puţină dragoste... ".

Iată şi pe Mircea Ivănescu:

„A trecut poştaşul a sunat din greşeală
i-am mulţumit pentru că încă crede
că sînt în dialog cu ceilalţi după aceea
am citit continuu din tratatul de descompunere
al lui cioran am subliniat cîteva propoziţii
simple care mi s-a părut că le-am mai
citit undeva locurile sînt în general
cunoscute ca şi oamenii n-a mai venit
nimeni e aproape noapte se întorc umbrele
în lucruri aprind flacăra aragazului:
nu vreau să mă simt singur".

Adrian Alui Gheorghe

Forma acestui lirism dezabuzat şi melancolic este caligrafia. Scriitura este îndrăzneaţă, cu imagini deconcertante ca ale suprarealiştilor, dar în definitiv calofilă. Se pot colecţiona metafore surprinzătoare: *„sînt gol ca o pictură chinezească într-un ziar"* sau *„memoria stă spînzurată cu cocorii în jos".* Reproduc şi un concis poem gîndit în acelaşi spirit: *„ limba mincinoasă a oracolului s-a învineţit / ca o limbă de dine care a alungat luna / din fereastra ta ".* Desenul din covorul textului se decupează deseori cu claritate, deşi nu ne vine uşor, ca la Voronca, să stabilim în topica versurilor segmentele cu înţeles propriu *„Pentru că uneori aud o ploaie păşind / pe singura fereastră luminată: paşi mici / de femeie îndrăgostită licornă care / îşi amăgeşte absenţa cu poeme de dragoste".* Legătura imaginaţiei cu scriitura este evocată de poetul însuşi într-o poezie care se închide textual asupra ei înseşi: *„ In faţa ferestrei doi inorogi par plictisiţi / ca două tufe de iarbă încîlcite de vînt / sau două tunete în aşteptarea ploii le fac / semne vizibile In foaia pe care nu reuşesc / să scriu poemul despre amintirile pe care / un om le-ar fi putut avea privind prin / fereastră doi inorogi îngreunaţi de trupuri".* Cel care a anticipat la noi această subtilă chinezerie (realitate, imagine, ochi care priveşte) este „necunoscutul" Alecsandri, în ***Pastel chinez,*** acolo unde bătrînul surprinde din turnul lui singuratic şi desenează pe hîrtie de orez idila pescarului şi a fetei din barcă.

Adrian Alui Gheorghe este un caligraf melancolic al intimităţii vulnerate şi pustii.

(România literară, nr. 22, 1993)